

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Куш Вікторії Віталіївни «Пісенна творчість Івана Карабиця», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво

Актуальність теми дослідження. Творчість Івана Карабиця справедливо вважається одним із непересічних явищ української музичної культури ХХ століття. Особливе значення для неї мають його твори «Сад божественних пісень», «Заклинання вогню», «Київські фрески», «Молитва Катерини», що увійшли до скарбниці сучасної української музики. Не менш важливими є й інструментальна та камерно-вокальна музика композитора. Водночас далеко не усі музичні жанри, до яких звертався І. Карабиць, досліджені однаково повно і глибоко. Більшість науковців приділяють увагу монументальним інструментальним та вокально-інструментальним творам І. Карабиця (праці В. Драганчук, Л. Мельник, І. П'ятницької-Позднякової, І. Пясковського, Л. Рязанцевої, А. Терещенко, С. Турнеєва, Б. Янюк). Не менш активно розробляється тематика, пов'язана з характеристикою музичного стилю композитора (розвідки О. Берегової, В. Задерацького, Л. Кияновської, О. Копелюка, О. Маркової). Значно менше теоретично осмислена камерно-вокальна музика митця, яка є не менш репрезентативною як для самого композитора, так і усієї української музики другої половини ХХ століття.

Якщо академічна камерно-вокальна творчість композитора вже потрапляла в поле зору музикознавців (дослідження Г. Єрмакової, О. Галузевської, О. Гуркової), то естрадні пісні І. Карабиця й досі залишаються поза увагою дослідників. Серед винятків – монографія Л. Кияновської, де здійснено першу спробу осмислити естрадний пісенний доробок митця, встановити причини звернення митця до жанру естрадної пісні. Недостатня увага музикознавців до естрадної пісенної творчості композитора зумовила вибір теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, науковими напрямами академії та кафедри, на якій виконувалася дисертація. Дослідження здійснено на кафедрі академічного і естрадного вокалу та звукорежисури згідно з планом науково-дослідної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Тема дисертації затверджена рішенням Вченої ради НАКККіМ (протокол засідання № 2 від 26.09.2017 р.) та відповідає дослідницькій тематиці кафедри «Актуальні проблеми музичного мистецтва: теорія, історія, практика» (державний реєстраційний № 0118U100097).

Мета дослідження – розкрити значення пісенного доробку І. Карабиця для розвитку української естрадної пісні.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що у дисертації

уперше:

- визначено ознаки академізованої естрадної музики в українській музичній культурі другої половини ХХ ст.;

- запропоновано теорію амбівертності музичних творів, де амбівертність визначено як їх особливу якість, що передбачає одночасну спрямованість на елітарну та масову аудиторію; доведено, що риси амбівертності пісенного твору, які виявляються на інтонаційно-стильовому й драматургічному рівнях, дозволяють йому одночасно успішно виконуватися на академічній та естрадній сцені; порушення ознак амбівертності приводить до функціонування твору лише як академічного або естрадного;

- охарактеризовано естрадний пісенний доробок І. Карабиця у його інтонаційно-стильових та драматургічних вимірах;

- вказано значення пісенної творчості композитора для розвитку української естрадної музики.

Удосконалено:

- методику аналізу пісенних творів, у яких сполучаються риси академічної й естрадної музики;

- методику аналізу виконавських інтерпретацій естрадних пісень.

Уточнено зміст понять «шлягер» та «академізація естрадної музики».

Розширено та поглиблено уявлення про розвиток української пісенної естради у другій половині ХХ ст.

Набули подальшого розвитку питання:

- стильових парадигм української музики другої половини ХХ ст.;

- авторського музичного стилю І. Карабиця;

- специфіки естрадного пісенного шлягеру.

Теоретичне значення дисертації полягає в розробці теоретико-методологічного підґрунтя дослідження шляхів і форм академізації естрадної музики в українській музичній культурі другої половини ХХ ст., в обґрунтуванні теорії амбівертності (одночасній спрямованості на елітарну та масову аудиторію) як особливої якості музичних творів, що дозволяють їм бути придатними для виконання як на академічній, так і естрадній сцені.

Практичне значення здобутих результатів полягає в тому, що матеріали дослідження можуть стати підґрунтям при розробці лекційних курсів з історії української музичної культури ХХ ст., теорії та історії естрадного мистецтва, музичної біографістики, аналізу музичних творів, а також можуть бути використані академічними та естрадними вокалістами при підготовці концертних програм.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є науковим дослідженням, у якому охарактеризовано пісенний доробок І. Карабиця в контексті розвитку української вокальної естради. Усі наукові результати, викладені в дисертації, отримано автором особисто.

Апробація результатів дисертації. Робота обговорювалася на кафедрі академічного і естрадного вокалу та звукорежисури, її результати презентувалися на міжнародних наукових конференціях: «Topical issues of modern science, society and education» (Харків, 8–10 серпня 2021 р.); «European scientific discussions» (Рим (Італія), 15–17 серпня 2021 р.); «Results of modern scientific research and development» (Мадрид (Іспанія), 22–24 серпня

2021 р.); «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір» (Київ, 4–5 листопада 2021 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи викладено у 7 публікаціях: 2 статтях у наукових періодичних фахових виданнях України, 1 статті в зарубіжному науковому періодичному виданні, 4 статтях у збірках матеріалів наукових конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Куш В. В. Камерно-вокальна творчість Івана Карабиця в українському музикознавчому дискурсі. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. праць. 2021. Вип. 39. С. 196–201.

2. Куш В. В. Естрадна пісня та академічна камерно-вокальна музика: точки перетину. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*: наук. журнал. 2021. № 2. С. 273–278.

Стаття в іноземному науковому періодичному виданні

3. Куш В. Сучасні інтерпретації камерно-вокальної музики Івана Карабиця. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2021. № 3 (39). Vol. 1. P. 117–122.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

4. Куш В. В. Естрадні пісні Івана Карабиця: стильові виміри. *Topical issues of modern science, society and education. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference (8–10 August 2021, Kharkiv, Ukraine)*. Харків: Науково-видавничий центр «Sci-conf.com.ua», 2021. С. 686–690.

5. Куш В. В. Пісні-шлягери у творчості Івана Карабиця. *European scientific discussions. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference (15–17 August 2021, Rome, Italy)*. Roma: Potere della ragione Editore, 2021. P. 216–220.

6. Куш В. В. Пісні Івана Карабиця в контексті розвитку української естради. *Results of modern scientific research and development. Proceedings of the 6st International scientific and practical conference (22–24 August 2021, Madrid, Spain)*. Madrid: Barca Academy Publishing, 2021. P. 368–372.

7. Куш В. В. Камерно-вокальні твори Івана Карабиця в українському культурно-мистецькому просторі ХХІ століття. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір*: матеріали V міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів, 4–5 лист. 2021 р. Київ: НАКККіМ, 2021. С. 121–122.

РЕЦЕНЗЕНТИ УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Куш Вікторії Віталіївни «Пісенна творчість Івана Карабиця».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дисертація Куш Вікторії Віталіївни «Пісенна творчість Івана Карабиця» відповідає спеціальності 025 Музичне мистецтво та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 26 березня 2016 р. (зі змінами і доповненнями № 283 від 03 квітня 2019 р.), «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р. (зі змінами і доповненнями № 979 від 21 жовтня 2020 р. та № 608 від 09 червня 2021 р.).

3. Рекомендувати дисертацію Куш Вікторії Віталіївни «Пісенна творчість Івана Карабиця» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво в разовій спеціалізованій вченій раді.

Доктор мистецтвознавства,
завідувач відділу аспірантури
та докторантури Національної
академії керівних кадрів
культури і мистецтв

А. І. Кравченко

Доктор культурології, доцент,
професор кафедри режисури
та акторської майстерності
Національної академії керівних
кадрів культури і мистецтв

С. М. Садовенко

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
А. І. Кравченко та
С. М. Садовенко
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ ТА
ДОКУМЕНТОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

А. І. Кравченко та С. М. Садовенко